

## **LÄBIRÄÄKIMISTE SEIS MUUDES KOHALIKE OMAVALITSUSTE TEGEVUSE JA SELLE RAHASTAMISEGA SEOTUD KÜSIMUSTES**

### **SOTSIAAL-, TÖÖ JA TERVISHOIU VALDKOND**

#### *Omavalitsusliitude Koostöökogu delegatsiooni ettepanekud*

1. Kindlustada perearstiteenuse üleriigiline kättesaadavus.
2. Jätkata läbirääkimisi:
  - 2.1. esmatasandi tervishoiuteenuste infrastruktuuri väljaarendamise rakendusplaani elluviimise ja hilisema ülalpidamiskulude katmise osas;
  - 2.2. kohalikele omavalitsustele tekkiva täiendava rahalise koormuse kompenseerimiseks seoses patsiendi 15% omaosalusega statsionaarsel hooldusravil viibimisel vähekindlustatud isikute osas;
  - 2.3. ambulatoorse hooldusravi (koduõendus) teenuse kättesaadavuse tagamiseks sõltumata isiku elukohast või majanduslikest võimalustest, eesmärgiga kindlustada kõigile inimestele oma terviseprobleemiga toimetulek;
  - 2.4. koolitervishoiuteenuse kättesaadavuse tagamiseks kõigis omavalitsuses elavatele lastele (sh ka eelkooliealistele) kavandada koostöös tervishoiuteenuste osutajatega lisaks koolitervishoiuteenuse rahastamisele ka koolieelsetes lasteasutustes tervishoiuteenuse rahastamine haigekassa vahenditest;
  - 2.5. võimaluste leidmiseks puuetega lastele lapsehoiuteenuste kättesaadavuse parandamiseks.
3. Algatada ÜRO Puuetega inimeste konventsiooni rakendamisega seotud rahaliste kohustuste analüüs, et katta riigieelarvest omavalitsustele konventsiooni täitmiseks vajalikud vahendid.
4. Kaasata üleriigiliste omavalitsusliitude esindajad EL 2013-2020 perioodi vahendite kasutamise tingimuste väljatöötamisse.
5. Sotsiaal-, töö ja tervishoiu ning rahanduse- ja maksupoliitika tööruhmalt täpsustada hooldajatoetuse parameetrit tasandusfondi valemis, tagamaks vastavad vahendid tasandusfondis vähemalt 2010. aasta tasemel.
6. Teeme Sotsiaalministeeriumile ettepaneku:
  - 6.1. vaadata üle abivahendite eraldamise kord, et leida võimalusi suurendada vahendeid hooldus-, põetus- ja muude abivahendite soetamiseks ning rehabilitatsiooniteenuse eest tasumiseks (doteerimiseks riigieelarvest);

- 6.2. algatada käibemaksu seaduse muudatus, tagamaks viipekeele teenuse käibemaksuvabana sätestamine käibemaksuseaduses analoogselt teiste sotsiaalteenustega.
7. Arvestades kohalike omavalitsuste jätkuvalt vähest eelarvevahendite mahtu, teeme Sotsiaal- ning Haridus- ja Teadusministeeriumile ettepaneku analüüsida järgmiste õigusaktide mõju kohalikele eelarvetele, et kompenseerida lisakulutused omavalitsustele:
  - 7.1. Vabariigi Valitsuse määruse eelnõu „Tervisekaitsenõuded koolieelse lasteasutuse maa-alale, hoonetele, ruumidele, sisustusele, sisekliimale ja korrashoiule“ mõju;
  - 7.2. Vabariigi Valitsuse määruse eelnõu „Tervisekaitsenõuded koolidele“ mõju.
8. Taotleme STAR programmi tõrgeteta töö tagamist ning arenduste realiseerimist kohalike omavalitsuste sotsiaaltoetuste aruannete vormide loomisel ja STARi edasist arendamist koostöös kohalike omavalitsustega, et tagada sotsiaaltoetuste süsteemi tõhusam toimimine kohapeal.

***Valitsuskomisjoni seisukohad:***

1. Perearstiteenuse kättesaadavuse ja kvaliteedi tagamine on üks Sotsiaalministeeriumi hetkeprioriteetidest. Sotsiaalministeerium jätkab perearstiteenuse kättesaadavuse parandamiseks planeeritud muudatuste elluviimist. Kohalikud omavalitsused arvestavad tuginevalt konkreetse piirkonna olukorrale vajadusega panustada süsteemi parandamisse parimal võimalikul moel sh üldarstiabi ositava äriühingu loomise või selles osalemise kaudu ja teevad koostööd Sotsiaalministeeriumi ja Terviseametiga konkreetsete olukordade lahendamisel.
2. Edasistel läbirääkimistel:
  - 2.1. Nõustume vajadusega toetada investeeringuid esmatasandi tervishoiuteenuste infrastruktuuri. Planeerime teha ettepaneku ka järgmise perioodi struktuuritoetuste rahastuse saamiseks. Hilisemad ülalpidamiskulud hüvitatakse täna toimiva süsteemi kohaselt ravikindlustuse eelarvest tervishoiuteenuste hindade kaudu.
  - 2.2. Oleme seisukohal, et omaosaluse kehtestamine on põhjendatud ja vajalik tagamaks ravikindlustuse süsteemi jätkusuutlikkust ning loomaks võimalust rahastada suuremat hulka ravijuhtumeid.<sup>1</sup> Sotsiaalministeerium arvestab jätkuvalt hooldusravi kui ühe prioriteetse suuna rahastamise vajadustega. Koostoimes omaosalusega ja kohalike omavalitsuste võimalustele vastava

---

<sup>1</sup> Uuringu „Elanike hinnangud tervisele ja arstiabile 2010“ andmetel on inimeste valmidus kõige suurem maksta hooldusravi puhul - 53% vastanutest on nõus ise maksma. 2009. aastal oli see 50%. Eesti Haigekassa andmetel täideti statsionaarse ravi eelarvest 97 %, mis on sama kui 2009. aastal. 2010. aastal osteti kokku 14 753 hooldusravijuhtu, 2009. aastal 13 631 ja 2008.a 13 221 statsionaarset hooldusravijuhtu. Seega 2010. aasta Haigekassa aruande ja uuringu põhjal ei saa järeldada, et 15 % omaosalus oleks halvendanud statsionaarse hooldusravi teenuste kättesaadavust. Üksikutel juhtudel võib olla vajalik kohaliku omavalitsuse tugi, mida saab arvestada oma toetuste ja teenuste süsteemi välja töötamisel.

osalusega hooldusravi rahastamisel tagatakse selle läbi jätkuv rahastatavate ravijuhtude arvu tõus.

- 2.3. Jätkame läbirääkimisi väljatöötamisel oleva tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muutmise eelnõu väljatöötamiseks eesmärgiga tekitada võimalus hooldusteenuste osutajatel sõltumata omandivormist taotleda õendusabi teenuste osutamise tegevusluba ning tegevusloa olemasolul taotleda haigekassast teenuste rahastamise lepingut.
  - 2.4. Jätkame süsteemiga, kus kogu vastutus eelkooliealistele lastele kättesaadavuse tagamisel on perearstidel, seega ei toeta dubleeriva ning täiendavat personali ressursi nõudva teenuse tekkimist ja vastutuse hajutamist. Igal lapsel on olemas perearst, kelle tööülesannete hulka kuulub ka 0–18-aastaste lastele ennetavate tervisekontrollide teostamine.
  - 2.5. Soovime tõhustada KOVidega koostööd lapsehoiuteenuse kättesaadavuse parendamiseks, kuna hetkel jääb endiselt puuetega laste lapsehoiuteenusele eraldatud vahendeid üle. Meie huvi on ka arutada, kuidas parandada puudega lapse lapsehoiuteenuse kättesaadavust ja selle osas finantseerimisskeemi vajadusel täiendada.
3. Puuetega inimeste konventsiooni ratifitseerimine ei too kaasa täiendavat õigust, mis tänases Eesti õigusruumis juba ei kehti. Sotsiaalministeerium on teinud täiendava analüüsi nende teemade suhtes, kust ei tule otseselt selget kohustust täna kehtivatest eriseadustest (nt olemasolevate hoonete juurdepääsetavaks tegemine ka juhul, kui ei ole plaanis hooned rekonstrueerida). Samuti oleme analüüsinud teavitamise ja ühiskonna teadlikkuse tõstmisega seotud kulud. Täiendame vastavalt eelnõu seletuskirja, teeme ettepanekud arvestada antud vajadusega struktuuritoetuste suunamisel. Jätkame läbirääkimisi asjaosalistega.
  4. Meil olemasolevatel andmetel valmistab Rahandusministeerium praegu ette struktuuritoetuste järgmise perioodi planeerimisprotsessi, sh kaasamise kava. Kohalikud omavalitsused on selles kindlasti oluline sihtgrupp ka meie jaoks ja kaasame neid sisulistes aruteludes.
  5. Teemat arutatakse ja lepatakse kokku juunis rahandus- ja maksupoliitika töörühmas.
    - 6.1. Sotsiaalministeerium rahastab nii abivahendite- kui rehabilitatsiooniteenust vastavalt eelarvelistele võimalustele. Oleme samaaegselt võtnud eesmärgiks rehabilitatsiooniteenuse tõhususe ja kvaliteedi parendamise ning abivahendite jaotamise süsteemi ülevaatamise, et sihitada olemasolevaid vahendeid paremini ja suurendada rahaliste vahendite kasutuse säästlikkust. Jätkame alustatud muudatuste ettevalmistamist ja elluviimist.
    - 6.2. Me ei toeta käibemaksu seaduse muutmist. Oleme valmis koostööks teenuse osutamise seotud probleemide lahendamisel.
  7. Koolieelsete lasteasutuste osas eesmärgiks on, et alushariduse omandaks koolieelsetes lasteasutustes ja koolide ettevalmistusklassides vähemalt 95% lastest. Selleks jätkatakse lasteaiakohtade loomist ja lasteasutuste energiasäästlikkuse parandamist Euroopa Liidu struktuurifondide KOIT kava ning Kyoto saastekvootide müügist laekuvate vahendite toel.

8. Jätkame STARi arenduste elluviimisega, sh töömugavuse ja töökindluse tagamisega. Arvestame seejuures kasutajatelt saadud tagasidega. Tagame toe STARi kasutamisel.
9. Ettepanekud edasiseks koostööks omavalitsustega:
  - 9.1. Suurendada koostööd kohalike omavalitsustega rahvusvahelise kaitse saanute elukoha leidmise ning integratsiooni toetavate teenuste osutamisel kohalike omavalitsuste poolt. Luua omavalitsustes vastutulelikkust ning soovi koostööks rahvusvahelise kaitse saajate elu korraldamisel Eestis, pidades silmas et kohalike omavalitsuste poolt tehtud tegevused rahvusvahelise kaitse saaja toetamisel kaetakse riigieelarvelistest vahenditest.
  - 9.2. Suurendada koostööd sotsiaalteenuste nõuete seadustamiseks kujul, et nõuded aktsepteerivad inimeste õigust abile ning samal ajal on kohalikele omavalitsustele jõukohased. Jätkata dialoogi, et tänases Sotsiaalhoolekandeseaduses toodud teenuste nõuded pakkuda välja kujul, mis KTK hinnangul on omavalitsustele jõukohased (ei nõua täiendavaid rahalisi vahendeid, kuna lähtuvad juba täna jõukohasest tasandist) ning samal ajal jälgivad inimese õigust vajadustele vastavale abile ning sotsiaalteenustele esitavataid kvaliteedipõhimõtteid. Antud teema olulisust rõhutab ka Vabariigi Valitsuse tegevusprogramm.<sup>2</sup> Ühtsete nõuete kehtestamine aitaks kohalikel omavalitsustel kujundada inimeste vajadustele vajalikele teenuseid, annaks teenuseosutajatele selged alused oma teenuste arendamiseks ja läbi selle tagaks inimestele ühtlasema tasemega teenuste kättesaadavuse sõltumata nende elukohast.
  - 9.3. Suurendada koostööd kujundamaks hoiakut, et eakad inimesed peaksid eelkõige saama elada oma kodus keskkonnas ja kasutada kodus elamist toetavaid meetmeid. Ootuseks on, et kohalikud omavalitsused analüüsivad teenuste arendamisel kohaliku piirkonna vajadusi ning peavad olulisemaks institutsioonide laiendamise (uute hooldekodude ehitamise taotlemine, planeerimine) asemel kujundada meetmeid eakate kodus elamise toetamiseks. Antud lähenemine lisarahasid ei nõua, pigem saab hooldekodude ehitamiseks taotletavad/kavandatavad vahendid suunata toetavate teenuste arendamiseks.
  - 9.4. Suurendada koostööd leidmaks võimalusi olemasolevate rahaliste vahendite juures tagada inimestele neile vajalikke teenuseid. Sotsiaalministeerium olles analüüsinud eakate teenuste vajadust ja selleks vajalikke rahastuse võimalusi näeb ühe võimalusena puudega eakate riikliku toetuse maksmise lõpetamist ja antud vahendite suunamist teenuste osutamiseks ja toetuste maksmiseks läbi kohalike omavalitsuste. Vastav tegevussuund on kinnitatud ka puuetega inimeste sotsiaaltoetuste kontseptsiooniga.

---

<sup>2</sup> VV tegevusprogramm 2011-2015: „Kehtestame riiklikult loetelu minimaalselt vajalikest sotsiaalteenustest ja nende kvaliteedinõuded (standardi), mida iga omavalitsus peab inimestele pakkuma.“

## MAAKASUTUSE JA KESKKONNAHOIU VALDKONNAD

### I. MAAKASUTUS

#### *Omavalitsusliitude Koostöökogu delegatsiooni ettepanekud*

1. Teeme ettepaneku läbirääkimiste jätkamiseks:
  - 1.1. seadustamaks võimalust vaba- ja reformimata riigimaa tasuta munitsipaliseerimiseks kohalikele omavalitsustele pandud ülesannete täitmiseks, sh ettevõtluse soodustamiseks, arendustegevuseks jne.
  - 1.2. maa munitsipaalomandisse võtmise seadustamiseks, sealjuures võimalike vahetusvariantide kaalumiseks või omanikele muude kompenseerimismehhanismide rakendamiseks maade osas, mis on vajalikud kohaliku omavalitsusüksuse ülesannete täitmiseks ja arenguks;
  - 1.3. lihtsustamaks sotsiaalmana munitsipaalomandisse antud maa sihtotstarbe muutmist;
  - 1.4. lihtsustamaks kohaliku omavalitsuse omandis sotsiaalmaal oleva kinnisvara müüki lihtsustatud korras;
  - 1.5. seadustamaks võimalust saada munitsipaalomandisse kohaliku omavalitsuse valitseva mõju all olevate äriühingute kasutuses olev maa ja seada sellele maale hoonestusõigus;
  - 1.6. tunnistamaks kehtetuks kohustus kanda munitsipaalomandisse antud maa võõrandamisel 65 % maa turuväärtusest riigieelarvesse.
2. Teha Keskkonnaministeeriumile ettepanek esitada selgitused 2010. aastal ettevalmistatud maareformi seaduse ja sellega seonduvate teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu edasise menetlemise käigu kohta ning ülevaade kuidas arvestatakse selles omavalitsuste poolt esitatud märkuste ja ettepanekutega.

#### *Valitsuskomisjoni seisukohad:*

1. Kohalike omavalitsuste ebavõrdse seisu tõttu reformimata maa osas ei ole otstarbekas maareformi lõpp-etapis uusi maa munitsipaalomandisse andmise aluseid välja töötada.
2. Otstarbekas on kaaluda võimalusi riigivaraseaduse alusel maa omandisse andmise osas, seda eriti ettevõtluse arendamiseks vajalike maade puhul.
3. Jätkata läbirääkimisi kompensatsioonimehhanismide rakendamise osas koos Rahandusministeeriumiga.
4. Sotsiaalmaa sihtotstarbe muutmise ja sotsiaalmaa sihtotstarbega maa võõrandamise lihtsustamiseks on kavandatud muudatused maareformi seaduse muutmise seaduse eelnõus, jätkata läbirääkimisi koostöös Siseministeeriumiga.

5. Kohaliku omavalitsuse mõju all olevate äriühingute kasutuses oleva maa munitsipaalomandisse andmise ettepanekut kaalutakse maareformi seaduse muutmise seaduse eelnõu koostamisel.
6. Jätkata läbirääkimisi munitsipaalomandisse antud maa võõrandamisel 65% maa turuväärtusest riigieelarvesse kandmise kohustuse üle koos Rahandusministeeriumiga, sest nimetatud kohustus tuleneb nii maareformi seadusest kui ka riigivaraseadusest.

#### ***Kokkulepe:***

1. Läbirääkimiste pooled peavad vajalikuks maareformi seaduse ja sellega seonduvate teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu ettevalmistamise kiiret lõpuleviimist ning esitamist 2011. a IV kvartalis Vabariigi Valitsusele.
2. . Erasisikutelt kohaliku omavalitsuse vajaduseks maa omandamisel vajalike ressursside ja kompensatsioonimehhanismidega seotud läbirääkimised lülitada Rahandusministeeriumiga peetavate läbirääkimiste blokki.
3. Kohalikud omavalitsused jätkavad oma maavajaduste kaardistamist kasutades selleks kohalikele omavalitsustele suunatud internetipõhist kaardirakendust.

#### ***Eriarvamused:***

1. Üleriigiliste Omavalitsusliitude Koostöökogu jääb arvamusele, et MRS eelnõuga ja sellega seonduvate teiste seaduste, kaasa arvatud Riigivara seaduse muutmise seaduse eelnõuga on vajalik luua seadusandlikud võimalused:
  - 1.1. Vaba- ja reformimata riigimaa tasuta munitsipaliseerimiseks kohalikele omavalitsustele pandud ülesannete täitmiseks, sh ettevõtluse soodustamiseks, arendustegevuseks jne., kuna sellega edendatakse tööhõivet ning riigi konkurentsivõime kasvu. Pooled peavad vajalikuks maareformi seaduse ja sellega seonduvate teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (edaspidi MRS eelnõu) kiiret menetlemist.
  - 1.2. Vahetusvariantideks või muudeks kompenseerimismehhanismideks omanikele kuuluvate maade osas, mis on vajalikud omandada kohaliku omavalitsusüksuse ülesannete täitmiseks ja arenguks, kusjuures ettevalmistusse kaasatakse Rahandusministeerium.
  - 1.3. Sotsiaalmaana munitsipaalomandisse antud maa sihtotstarbe muutmiseks, sotsiaalmaa sihtotstarbega maa võõrandamiseks ning kohaliku omavalitsuse omandis sotsiaalmaal oleva kinnisvara müügi lihtsustamiseks.
  - 1.4. Kohaliku omavalitsuse mõju all olevate äriühingute kasutuses oleva maa munitsipaalomandisse andmiseks ja sellele maale ehitusõiguse seadmiseks.
  - 1.5. Tunnistamaks kehtetuks kohustus kanda munitsipaalomandisse antud maa võõrandamisel 65% maa turuväärtusest riigieelarvesse.
2. Üleriigiliste Omavalitsusliitude Koostöökogu taotleb, et Keskkonnaministeerium esitaks üleriigilistele omavalitsusliitudele ja asjasse puutuvatele ministereeriumidele omapoolsed alternatiivsed võimalused riigivaraseaduse alusel maa omandisse andmise osas, seda eriti ettevõtluse arendamiseks vajalike maade puhul, hiljemalt 1.01.2012.

## II. KESKKONNAHOID

### *Omavalitsusliitude Koostöökogu delegatsiooni ettepanekud*

1. Taotleme Vabariigi Valitsuselt:
  - 1.1. strateegilise keskkonnamõju hindamise regulatsiooni korrastamist, muutes seda selgemaks ja täpsemaks, kaasates omavalitsusüksuste juriste;
  - 1.2. tiheasustusala läbivate ohtlike veoste ja ohtlike ettevõtete vastutuskindlustuse kohustuse täpsustamist raudteeseaduses ja kemikaaliseaduses;
  - 1.3. kohaliku omavalitsuse poolt teostatava keskkonnajärelevalve/ üldisemalt KOV poolt teostatava järelevalve/ õigusliku normistiku korrastamist nii, et KOV keskkonnakaitse inspektoril/ametnikul oleks kõigis KOV puudutavates valdkondades või vähemalt KOV volikogu poolt kehtestatud eeskirjade puhul õigus ettekirjutuse tegemiseks ning selle täitmata jätmisel asendustäitmise või sunniraha kohaldamiseks;
  - 1.4. regulatsiooni väljatöötamist ja tootjavastutuse rakendamist trükitoodetest tekkivatele jäätmetele;
  - 1.5. keskkonnatasude seaduse regulatsioonide muutmist selliselt, et proportsiooni olmejäätmete prügilasse ladestamise saastetasu jaotumisel riigieelarve ja KOV eelarvete vahel ei muudetaks KOV eelarvete kahjuks ja selle tõttu väheneks saastetasu laekumine kohalike omavalitsuste eelarvetesse;
  - 1.6. arutelu algatamist üleriigilise jäätmemaksu kehtestamise võimalikkusest ning selle eeldatavast jaotumisest riigieelarve ja kohalike omavalitsuste eelarvete vahel, eesmärgiga loobuda olmejäätmete ladestamise saastetasust alates sellest hetkest, kui kehtestatakse üleriigiline jäätmemaks;
  - 1.7. jäätmeseaduse § 1 lg 5 taasavamist ja ümbervaatomist;
  - 1.8. pakendiseaduse alusel teostatava järelevalve pädevuse jaotumise ülevaatomist ja ülesannete täpsustamist ning järelevalvega seotud ressursside vajaduse hindamist. Järelevalve pakendi taaskasutamise üle ei peaks olema kohaliku omavalitsuse kohustus;
  - 1.9. õigusliku regulatsiooni täiendamist, et kohalikul omavalitsusel oleks looduskaitseaduse alusel antavate puude raielubade väljastamisel õigus nõuda puu raieloa taotlejalt rahalise kohustuse kandmist/tasu maksmist;
  - 1.10. üleujutusohuga seotud oluliste riskipiirkondade kriteeriumide rakendamise ülevaatomise kaalumist.

### *Valitsuskomisjoni seisukohad:*

1. Kavandatakse strateegilise keskkonnamõju hindamise regulatsiooni korrastamist kaasates sellesse kohalike omavalitsuste esindajad.

2. Valitsuskomisjon peab otstarbekaks täiendada looduskaitseadust sätetega, mis võimaldavad kohaliku omavalitsuse üksusel rakendada raielubade kõrvaltingimuste täitmata jätmise korral asendustäitmise ja sunniraha seadusega kehtestatud sunnivahendeid, et tagada haldusaktide täitmine.

***Kokkulepe:***

1. Kavandatakse strateegilise keskkonnamõju hindamise regulatsiooni korrastamist kaasates sellesse kohalike omavalitsuste esindajad.
2. Pidada otstarbekaks täiendada looduskaitseadust sätetega, mis võimaldavad kohaliku omavalitsuse üksusel rakendada raielubade kõrvaltingimuste täitmata jätmise korral asendustäitmise ja sunniraha seadusega kehtestatud sunnivahendeid, et tagada haldusaktide täitmine.

***Eriarvamused:***

Üleriigiliste Omavalitsusliitude Koostöökogu jääb arvamusele, et:

1. Jäätmeseaduse § 1 lg 5 vajab taasavamist ja ümbervaatamist.
2. Üleujutusohuga seotud oluliste riskipiirkondade määratlemise kriteeriumidest vajab 50 inimese kriteerium ülevaatamist.
3. Keskkonnaarvepidamise (keskkonnatasud ning nende jaotumine, kaasa arvatud maavarade kaevandamise tasumäärade jaotumine, riigieelarve ja kohalike omavalitsuste eelarvete vahel) vajab analüüsi läbiviimist, ning vajadusel täiendavaid regulatsioone, mis tagaksid kohalikele omavalitsustele vahendid keskkonnaülesannete täitmiseks.
4. Järk-järgult vaadatakse läbi kehtivad regulatsioonid ning koondatakse ettepanekud kohaliku omavalitsuse poolt teostatava keskkonnajärelevalve/ üldisemalt KOV poolt teostatava järelevalve/ õigusliku normistiku korrastamiseks ning tehakse vajadusel ettepanekud õigusaktide muutmiseks selliselt, et KOV keskkonnakaitse inspektoril/järelevalve pädevusega ametnikul oleks kõigis KOV puudutavates valdkondades või vähemalt KOV volikogu poolt kehtestatud eeskirjade puhul õigus ettekirjutuse tegemiseks ning selle täitmata jätmisel õigus asendustäitmise või sunniraha kohaldamiseks.
5. Jäätmeseaduse ja pakendiseaduse muutmise seaduste ettevalmistamisel on vajalik kavandada regulatsioonid tootjavastutuse rakendamiseks paberile, kartongile ja trükitoodetest tekkivatele jäätmetele, täiendades ühtlasi taaskasutus-organisatsioone puudutavaid vastutussätteid.
6. Pakendiseaduse alusel teostatava järelevalve pädevuse jaotumine riigi ja kohaliku omavalitsuse vahel vajab ülevaatamist ning ülesanded täpsustamist peale järelevalvega seotud ressursside vajaduse hindamist.

**TEEHOIU JA ÜHISTRANSPORDI VALDKOND**

***Omavalitsusliitude Koostöökogu delegatsiooni ettepanekud***

#### Teeme Vabariigi Valitsusele ettepanekud:

1. Vaadata koostöös Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga Teede- ja sideministri 01.09.1999 määrusega nr 50 kinnitatud „Tee omanikule erakorralise veo või sõiduga tekitatud kulutuste hüvitamise ja eritasu määrad ning erilubade väljastamise kord“ muutmise võimalused eemärgiga viia veoloa tasu vastavusse teekatendile tekitatud kahju suurusega.
2. Lähtudes Riigikohtu üldkogu otsusest, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumil kavandada ühistranspordiseaduse muutmine, pidades silmas vajadust kompenseerida ühistranspordiseadusest tulenevate riigipoolsete sõidusoodustuste tõttu saamata jäävad tulud kohalikele omavalitsustele.
3. Teehoiuvahendite jaotuspõhimõtete väljatöötamisel lähtuda teeregistris teede pinnaarvestusest ning arvestada lisaks riigimaanteede paiknemist omavalitsuste territooriumil, sõiduteede osaks ja toimimiseks vajalike muude teerajatiste kuludega ning võimalike erakorraliste (lumeveo) kuludega.
4. Läbi arutada võimalused kohalike teede seisukorra parandamiseks. Teha ettepanekud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile:
  - 4.1. Muuta Teede- ja sideministri 01.09.1999 määrusega nr 50 kinnitatud õigusakti „Tee omanikule erakorralise veo või sõiduga tekitatud kulutuste hüvitamise ja eritasu määrad ning erilubade väljastamise kord“, et kahekordistada olemasolevaid tariife, tagamaks eriveoste tulemusel tekitatud kahjude õiglane hüvitamine.
  - 4.2. Täiendada teeseadust, kehtestamaks võrguvaldajatele vastutuse mitte korrasolevate kommunikatsioonirajatiste tõttu tekkinud kahjude hüvitamiseks; reguleerimaks suhteid erateede projekteerimiseks, ehitamiseks ja hooldamiseks; kinnistuomanike eest kõnniteede hooldamise kohustuse reguleerimiseks asendustäitmise- ja sunniraha seaduse kaudu.
  - 4.3. Töötada välja riiklikud kaevetööde eeskirjad.
  - 4.4. Viia ülegabariidiliste veoste tariifid vastavusse teedele tekitatud kahjudega.
  - 4.5. Korraldada riiklikku seiret ülekaalulistele veokitele.

#### **Valitsuskomisjoni seisukohad:**

1. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumis on kaalumisel Teede- ja sideministri 01.09.1999 määrusega nr 50 kinnitatud „Tee omanikule erakorralise veo või sõiduga tekitatud kulutuste hüvitamise ja eritasu määrad ning erilubade väljastamise kord“ muutmise vajadus.
2. Ei toeta ettepanekut, Riigikogu üldkogu otsusest ei tulene kohustust kompenseerida ühistranspordiseadusega ettenähtud riigipoolsete sõidusoodustuste tõttu nn saamata jäävad tulud kohalikele omavalitsustele. Seadusega ettenähtud soodustuste saajate ring on väga piiratud, tegemist on solidaarsusprintsipi rakendamisega, kuna seadusega sätestatud sõidusoodustusi võimaldavad ilma hüvitist saamata ka kommertsalustel tegutsevad vedajad. Nii

avaliku teenindamise lepingu kui kommertsalustel toimuvatel vedudel on võimalik nn saamata jäävad tulud kajastada pileti hinnas, nii nagu see on ka seni toimunud.

3. Senised kohalike teede hoiuraha vahendite jaotuspõhimõtted on kokku lepitud eelkõige omavalitsusliitude ettepanekute alusel ja selle muutmiseks ootab Valitsuskomisjon omavalitsusliitude konkreetseid ühissetpanekuid koos põhjendusega uue meetodika rakendamiseks. Teehoiuvahendite jaotuspõhimõtete väljatöötamiseks tee pinnaarvestuse alusel ja kaasnevaid teehoiukulutusi arvestades peavad kõik KOV-d läbi viima teede inventariseerimised ja vastavad andmed esitama teeregistrisse. Omavalitsusliitudel analüüsida täiendavalt kas tänaseid kohalike teede hoiuraha vahendeid, omavalitsuste suurt arvu ning antud meetme võimalikku kasu aluseks võttes on mõistlik luua keerulist ja raskesti administreeritavat meetodikat.
4. Oleme valmis omavalitsusliitudega kõikidel antud punkti valdkonna teemadel arutelu jätkama, oodates samas omavalitsusliitude poolt sisulisi ja põhjendatud ühissetpanekuid.

#### ***Eriarvamus:***

1. Omavalitsusliitude Kootöökogu taotleb Majandus- ja Kommunikatsiooni-ministeeriumilt, et viimane valmistaks ette ühistranspordiseaduse muutmise pidades silmas vajadust kompenseerida ühistranspordiseadusest tulenevate riigipoolsete sõidusoodustuste tõttu saamata jäävad tulud kohalikele omavalitsustele.

## **MUUD KÜSIMUSED**

### ***Omavalitsusliitude Koostöökogu delegatsiooni ettepanekud***

Esitame Vabariigi Valitsusele ettepaneku:

1. Sätestada riigieelarve seaduses Valitsuskomisjoni ja Omavalitsusliitude Koostöökogu vaheliste eelarveläbirääkimiste ulatuse laienemine ning täpsustada eelarveläbirääkimiste protsessi kokkulepete saavutamiseks.
2. Sätestada riigieelarve seaduses:
  - 2.1. kohaliku omavalitsuse tulubaasi olemus, sisu ja maht;
  - 2.2. tulubaasi mahu jätkuvuse tagatised;
  - 2.3. tulude tasandamise süsteem ja kasutatavad valemid, nende muutmise tingimused ja seosed regionaalpoliitiliste eesmärkidega.
3. Esitame regionaalministrile ettepanekud:
  - 3.1. Vaadata koos üleriigiliste omavalitsusliitudega läbi omavalitsuste ülesanded kriisireguleerimise korraldamisel ja selleks valmisoleku tagamisel, hinnata nende maksumus ning lahendada nende rahastamise küsimused.

4. Kavandada riigipoolse toetuse jätkumine turismiinfopunktidele.

***Valitsuskomisjoni seisukohad:***

1. Täpsustame riigieelarve seaduses riigieelarve ja kohalike omavalitsuste eelarvete vahelisi suhteid.

Tallinnas 20. september 2011

**Siim Valmar Kiisler**  
(allkirjastatud digitaalselt)

**Taavi Aas**  
(allkirjastatud digitaalselt)

**Jüri Landberg**  
(allkirjastatud digitaalselt)

Regionaalminister,  
Valitsuskomisjoni esimees

Eesti Linnade Liidu  
juhatuse esimees

Eesti Maaomavalitsuste  
Liidu esimees